

PRAEFATIO SEV HER

CVLES GALLICVS LVCIANI, DES. ERASMO
ROTERODAMO INTERPRETE.

Herculem Galli lingua gentis uernacula Ogmium uocant. Porro deū ipsum noua quadam atq; inusitata figura depingunt: decrepitus est apud illos, recaluaster, reliquis capillis, si qui reliqui sunt, planè canis, cute rugosa, & in aterrimum exusta colorem, cuiusmodi sunt nauæ isti senes. Charontē potius aut lapetum quempiam ex his qui apud inferos uersantur, diceret. In summa, quiduis potius quàm Herculem esse conijceres ex imagine. Atq; tali specie quū sit, tamen Herculis ornatū gerit, ut qui tum leonis exuuiū indutus sit, tum clauam dextra teneat, tum pharetram humeris aptatam portet, tum arcum tensum læua prætendat: deniq; modis omnibus Hercules est. Hæc equidem arbitrabar in Græcanicorū deorum contumeliam perperam facere Gallos, quū eum eiusmodi fingerent effigie, quo nimirū illum talibus picturis ulciscerentur, quod olim in regionem ipsorum incurfasset, prædas agens id temporis, quum Geryonis armenta uestigans, Occidentalium gentium plerasq; regiones peruastaret. At nondum etiam dixi, id quod erat in imagine maxime nouū atq; mirandum: siquidem Hercules ille senex, ingentem admodum hominū multitudinem trahit, omnibus ab aure reuinctis: porro uincula catenulæ tenues auro electrōue cōfectæ, pulcherrimis istis monilibus adsimiles. At qui quū uinculis usq; adeo fragilibus ducantur, tamen neq; de fugiendō cogitant, quum alioqui commode possint, neq; prorsus obnituntur, aut pedibus aduersus trahentem obtendunt, sese resupinantes, uerum alacres ac læti sequuntur, ducentem admirantes, ultro festinantes omnes, & laxatis funiculis etiam anteuertere studentes, perinde quasi grauius laturi, si soluerentur uinculis. Ne illud quidem pigebit referre, quod mihi uidebatur omniū absurdissimū: etenim quū non inueniret pictor unde catenularū summas ansas neceret, uidelicet dextera iam clauam, læua arcum tenente, summā dei linguam perterebravit, atq; ex hac religatis catenulis eos trahi fecit. Ipse nimirum ad eos qui ducebantur, uultum & oculos conuertebat, arridens. Hæc ego quū diutius assistens essem cōtemplatus, admirans, hæsitans, indignans: Gallus quispiam, qui propius astabat, nostratium literarū non indoctus, id quod declarauit, quū Græcanicam linguam absolute sonaret, philosophus opinor ex eo genere philosophorū, quod apud illos esse fert. Ego tibi hospes, inquit, picturæ istius anigma explicabo, nam

nam uidere uehementer ad eam attonitus ac stupefactus. Orationem nos Galli nequaquam arbitramur esse Mercurium, quemadmodum uos Græci, uerum Herculi illam tribuimus, propterea quod hic Mercurio longe robustior extiterit: nam quod senex fingitur, nihil est quod mirere. Siquidem una facundia consuevit in senectâ demum absolutum uigorem ostendere, si modo uerum uestri dicunt poëta.

Obduci iuuenum densa caligine pectus:

Contra senectam posse quiddam dicere,

Rudi iuuenta melius ac prædarius.

Hinc uidelicet apud uos & Nestoris lingua melle profluit, & Troianorum concionatores lirioëssan ædunt, uidelicet floridam quandam uocem: nam liria si satis cōmemini, flores appellantur. Proinde quod ab auribus uinctos ad linguam trahit senex hic Hercules, qui non aliud quàm ipse est sermo, ne id quidem debes admirari, qui quidem non ignores linguæ cum auribus esse cognationē. Neque uero ad contumeliam illius illud pertinet, quod ea pertusa est: nā memini, inquit, & Iambicos quosdam uersiculos è comœdijs apud uos discere,

Siquidem uiris loquacibus

Extrema lingua perforata est omnibus.

Quin de eodē hanc in summa habemus opinionem, ut quicquid egit, id oratione facundiæque confecisse putemus, utpote uirum sapientem, ac persuadendo pleraque sibi subegisse. Iam tela illius nimirum rationes sunt acuta, missiles, citæ, atque animum sauciantes: unde pennigera dicta uos quoque nominatis. Hactenus Gallus. Ac mihi quidē quū huc me conferens mecum inter eundem perpenderem, num decorum iam esset, ut tam grandis natu, quicque iam pridem ab his doctrinæ certaminibus memet abdicassem, rursus me tam multorum iudicum calculis exponerem iudicandum, in tempore subiit animum meum eius picturæ recordatio: nam antehac uerebar, ne cui uestrum uiderer hæc admodum pueriliter agere, quasi præter ætatē iuuenari. Proinde ne quis Homericus adolescentulus illud mihi impingeret dicens,

Ætas iam perijt tua: Tum illud,

Ac te corripuit cariōsa senectâ, minister

Inualidusque tibi, & segnes tardiisque caballi:

Videlicet eo scōmate pedes meos notās. Verū quoties senex ille Hercules recurrit animo, ad quiduis adducor ut faciā, neque me pudet hæc audere, quum sim ipsi æqualis imagini. Itaque robur, celeritas, forma, & si qua sunt alia corporis bona, ualeant, cumque his tuus ô Teie uates, cupido, ubi me mento subcano uiderit auro rutilantibus alis, si uidebitur, uel aquilas præteruolet: neque laborabit Hippoclidēs, imò

nunc

nunc uel maxime tempestiuum fuerit, facundia repubescere, florere, uigere, & quam licet plurimos ab auribus ducere, ac sapius arcu ferire: quandoquidem periculum non est, ne quando quis præter spem pharetram inanem reperiat. Vides quibus modis ætatem meam, meamque senectutem ipse consolatur animamque, adeo ut non sim ueritus nauim iam olim in terram subductam denuo reuellere, suisque instructam armis, medium in pelagus demittere. Cōtingant autē à uobis ó dii, afflatus secundi, quando nunc uel maxime, præsentē bono atque amico uento nobis est opus: quo si digni modo uidebimur, in nos quoque dicat aliquis Homericum illud:

Quos profert senior pannis è uilibus armos.

LVCIANI HERCVLIS GALLICI, DES. ERASMO
ROTERODAMO INTERPRETE, FINIS.

EVNVCHVS SIVE

PAMPHILVS LVCIANI, DES. ERASMO
ROTERODAMO INTERPRETE.

Vnde nobis aduenis Luciane, seu quidnam rei rides? Semper tu quidem & aliàs consueuisti nobis hilaris ac festiuus occurrere, uerum isthuc magis aliquid solito uidetur esse, de quo risum nec compescere queas. LVCIAN. E foro tibi adsum ó Pamphile: porro mox efficiam, ut tu quoque mecum rideas, simulatque audieris cuiusmodi litis adfuerim actioni, duobus philosophis inter sese cōtendentibus. PAMPH. Iam isthuc ipsum pfecto ridiculum est quod ais, philosophos inuicem lites agitare. Nam etiam si quid magni fuisset negocii, inter ipsos modeste citraque pugnam controuersiam cōpositam oportuit. LVCIAN. Quid ais? tranquille componant illi, qui quidem solida plaustra conuicijs onusta, alter in alterum effuderint, uociferantes miraque peruicacia contendentes? PAMPH. Videlicet de disciplinis atque opinionibus Luciane, ita ut assolent, dissentiebant, quod erant diuersæ factionis. LVCIAN. Nequaquam, imò aliud quiddam erat hoc de quo dissidebāt: nam eiusdem sectæ erant ambo, eiusdemque scholæ, & tamen orta inter eos lis erat. Porro iudices qui cognoscebant, primates erant huius Reip. natuque maximi ac sapientissimi. Breuiter, apud quos pudeat aliquis etiam parum apte quippiam eloquutus, nedum ad tantam prouectus inuerecundiam. PAMPH. Quin tu igitur litis argumentum exponis, quo uidelicet ipse etiam cognosca, quæ res tibi tantum risum concitarit? LVCIAN. Scis Pamphile salarium,